

# T V S C I A .

**T**VSCIÆ (quæ olim Hetruria) termini sunt, ab Oriente, Tiberis; ab Occidente, Macra fluuij; à Meridie, Inferum mare; à Septentrione, Apenninus mons. Terra pernobilis, pulchra lautaque est: Indigenæ ad omnia summo, pacis belli que temporibus, ingenio promptissimo: nec minus ad studia literarum, quàm negotiationes. Gentem cæremoniis & cultui diuino maximè semper addictam fuisse, ex priscis Auctoribus constat. Oram Tyrrheni maris, saltus maiori ex parte occupant hoc æuo, quemadmodum & ætate Eutropij, vt ipse in Aureliani vita perhibet, maximè verò trans Arnun aliquantò, vsque vltra Plumbinum. Interior Regionis pars est ferè montosa. In ea hæ sunt Vrbes, maximè præ ceteris memorabiles; Florentia, Sena, Luca, Perusia, Pisa, Viterbum, &c. **FLORENTIA** sita est in vtraque Arni fluminis ripa, quatuor pontibus iuncta; Splendore ac elegantia summa est, quamobrem vulgò Florentia Bella nominatur, vt quæ flos videatur Italiæ. Nobilissimis enim ædificiis tum Diuino cultui, tum Ciuium vsui paratis, nitet. Imprimis est admirabile Fanum D. Mariæ Floridæ, totum ex marmore crustatum, cum Hemisphærio stupendi operis; iuxta turris stat eximia tintinabulorum, tota item marmorea; modicoque post interuallo veterimum Martis templum, forma rotunda, magno ingenio constructum, & nunc D. Ioanni Baptistæ sacrum. Valuas habet ex ære, fusili opere, tam rarò artificio factas, eas præsertim, quæ contra Fanum D. Mariæ Floridæ sunt, vt omnes omnino, quibus ingenij vis adsit vlla, reliqua in Europa tota similes esse nusquam arbitrentur. Sed omnia huius Urbis ædificia, tam Sacris quàm Publicis rebus destinata, enumerare hoc loco non datur. Qui cetera velit, Leandrum consulat. **SENA** iacet in colle, præcellis cincta crepidinibus, frequentia nobilium ædificiorum nitens; è quibus Ædes maxima D. Virgini Matri sacra, splendidis ac sumptuosis, quæ in tota Europa sunt Fanis annumeranda, siue pretium marmoris, ex quo tota constat; siue excellentiam operis ac artificij, quo facta, spectes. Præterea, sunt ædes amplius quadrato lapide structæ Pij. Ti. Pont. opus: aliaque multa pernobilia ædificia. Spatiosi ornatique fori commendationem prætermittimus, cum insigni fonte Branda, semper nitentibus aquis copioso. **PERUSIA** colli insidet Apennino, maiore agri parte fructiferis & amœnis assurgente collibus, vini nobilis, olei, ficuum, pomorū, aliorumque optimorum fructuum fertilibus. Subter Urbem ad Assisiam, item ad Tudertum versus, iuxta Tiberim campi sternuntur iucundi, tritico, ceteroque frumento copiosi. Natura loci Vrbs permunita est, nobilib. ædificiis, tum priuatis Ciuium, tum culuti diuino dicatis nitens. Itemque nobili ac largo fonte, qui medium Urbis habet. Populus frequens, & animis, ingeniisque summis: nec minus ad litteras quàm arma promptus. **PISA**, Vrbs olim felix & admodum beata, non solum ante rei Romanæ florem, sed etiam illa iam vigente, ac item postea, multis annis fuit. Docent id insignes victoriæ nauales, quas habuit; quibus & Insulam Sardiniam suæ ditionis fecerunt. Panormum Sicilia, Saracenis eripuerunt: & ex eius belli spoliis templum maximum, quod **DOMVM** vocant, Episcopi que splendida ædes ædificare cœperunt. Gymnasium habet omnium disciplinarū, An. post Christ. M. CCC. IX. institutum. **VITERBUM** iacet amœno spatiosoque loco, iugis Cyminiis à tergo imminentibus, plurimis haud pœnitendis operibus nitens; inter quæ fons est insignis, & maxima cum admiratione spectantium copiosus. **LUCA** in planitie sita est, non procul à collibus, ædificiis perhonestis; gens lauta, prudens, ingeniosa; vt quæ libertatem sibi diu sapientissimè conseruauit integram; etsi finitimorū bellis haud rarò fuerit petita. Reliqua quære apud Leandrum. Descripserunt hanc Regionem olim Myrsilus Lesbios; M. Cato in originibus; & eorum Commentator Ioannes Annius Viterbiensis, qui etiam seorsim de Antiquitatibus Hetruriæ ædidi libellum; Guilielmus Postellus; Volaterranus; &c. Ioannes Campanus pulchrè Thrasumenum lacum litteris mandauit.